

ANALÝZA HNOJE

Ukázka:

V okamžiku, kdy Petr s celou svou bývalou službou řešili opravu stěny poznamenané šílenstvím vrtacího blázna Muliče a přemístění poničené dieffenbachie, stálo již v suterénu pavilonu několik ctihodných zasloužilých soudruhů, kteří tupě zírali na ručně malovaný plakát přišpendlený na oznamovací nástěnku třemi špendlíky (čtvrtý ukradla svazačka, která se neustále potřebovala šťourat v děravých zubech). Na plakátku byl zobrazen mladý, vlasatý a zpustlý zjev s náušnicí v uchu, oblečený v potrhaných džínách, který se opíral o popelnici přetékající odpadky chleba a kostí a vytahoval ze zbytků vyhozenou knihu. Nápis zval tučnými písmeny k besedě na téma:

MARXLENINSKÝ NÁZOR – NÁZOR MLADÉHO BUDOVATELE (mladý budovatel mezi námi).

Ředitel Dopita již dole před plakátkem zrudl jako krocán, ale usoudil, že by bylo netaktické uhánět Petra předčasně, na takto tenkém ledě. Rozhodl se, že si počká na výraznější a evidentnější chyby. Byl velmi zvědav, jak Petr téma besedy odůvodní. Se soudruhem Maceškou a ještě s jedním neznámým papalášem zašli do Budulínkovy kanceláře a asi po hodině vystoupali do patra.

To již bylo vše připraveno. Služba stála v pozoru u svého stolku při vchodu na úsek, ostatní žáci, patřičně instruováni, seděli na společenské místnosti. Již cestou po chodbě skrze úsek zjistil Dopita, že nemá smysl kritizovat pořádek. Ano, mohl najít nějaký zapomenutý papírek, mohl nahlédnout do pokojů a najít nějaký nepořádek, ale celková atmosféra tohoto, dříve nejvíce poničeného úseku, přímo bila do očí. Dopita pomalu pochopil, že Petra nechal zajít příliš daleko, že mu dovolil, aby uzrály viditelné výsledky všeho toho nepřipustného porušování norem. Všechno tu bylo jiné, ve srovnání s ostatními úseky. Květiny na chodbách, obrazy na stěnách, uspořádání a sestavení předělaného nábytku, barvy stěn, zdobení dveří a jmenovek. Vše bylo rozmanité a jiné než podle předpisu, ale vše již bylo upravené. Většina pokojů se z podoby věžeňských cel proměnila v útulné obývací a ložnice, v nápaditá zákoutí. Byl tu všude přítomný tvořivý duch. Ze všeho čísel život a dobrovolnost. Dojem byl tak intenzivní a šokující, že námitka o nejednotnosti by působila trapně. Dopita se omezil na námitku, zda se ve všech těch popínavých květinách nebude držet hmyz.

Petr uvítal hosty jako stoprocentní moderátor, představil je svým učňům a posadil do přichystaných křesel. Šokujícím dojmem působili barmani Verner s Kuncem, kteří se vhrnuli do místnosti se servírovacím vozíkem a rozdávali k jednotlivým stolům kouřící hrnky s vonícím čajem a kávou. Na stolcích misky se sušenkami, vázy s barevným javorovým listím, ubrusy, cukřenky a hromádky nařezaných papírů s tužkami. Místnost nepůsobila dojmem hospody, jak se původně domníval ředitel, když kdysi kritizoval porušení zasedacího pořádku. Byl to uklidňující dojem kavárny a umocňoval ho Verner, který si, jako pravý pingl, zapisoval objednávky hostů. Ředitel namáhavě polykal a Maceška s neznámým soudruhem třeštili oči. Budulínek uvnitř bublal smíchem. Zašklebil se na Petra a mrkl na souhlas. Petr vyskočil do uličky mezi stolky.

- Když dovolíte, vážení, zahájím dnešní program, zatleskal a luskl prsty. Nakonec přisedl na okraj jednoho z krajních stolků.

- Co se tady bude dít? Vyvolával jako na pouti. – Co se může dít na večírku, který je vlastně povinný. Je to povinná beseda na které nikdo z nás není přítomen dobrovolně. Já vám to povím. Budeme si tu klást otázky. Jaké otázky? Poslyšte. Stalo se, že někdo přišpendlil na nástěnku tyto dva příspěvky. Jeden zní takto.

Petr přečetl heslo měsíce a hned poté rozbalil pomuchlaný papírek se svéráznou učednickou úvahou na téma: „Stojí to za hovno“, kterou kdosi nedávno přišpendlil na nástěnku.

- Takže téma měsíce! Hřímal Petr. – Ale zajímá nás kdo to tvrdí? Kdo tvrdí, že marxleninský světový názor je názorem budovatele Věže? A jestli je, kdo tvrdí, že jeho tvrzení je správné? Tvrzení tvrdí, že budovatel ani jiný názor, než marxleninský nemůže mít, nemůže jiný názor přijmout za svůj. Z formálně logického hlediska jde o ekvivalenci. O individuu platí toto tehdy a jen tehdy, když zároveň platí, že je to jeho názor, že není třeba moslim, katolík, buddhista, fašista, trockista, nebo třeba králík. A když o tom tak přemýšlím, otočil se Petr teatrálním gestem k hostům, - Má to vůbec cenu?

V Dopitovi hrklo zděšením. Naprosto nečekal, že bude Petr jednat takhle sebevražedně, ale byl natolik v šoku, že nestihl zasáhnout včas. Petr pokračoval.

- Má vůbec cenu, posuzovat názory zmíněného Karla Marxe, který, vzhledem ke svému celoživotnímu dílu, byl jistě o několik tříd vzdělanější a chytřejší, než my všichni dohromady. My máme soudit a ověřovat jeho názory, když mu možná nesaháme ani po kotníky? Nu, podíváme se na to.

Petr velmi rychle přečetl odborný a těžko srozumitelný text Marxova spisu o nadhodnotě.

- Tys pochopil, Pavle, o co šlo? Je ti jasná reprodukce dělnické třídy jako podmínka reprodukce kapitálu?

- Ani náhodou, zněla odpověď.

- Tedy se asi těžko můžeš cítit mladým budovatelem, protože ti unikají základy marxleninského světového názoru. Jsi členem Svazu mladých budovatelů? Máš legitimaci?

- Jasně!

- Ale nejsi potom pokrytec? Mne totiž nezajímá kdo je budovatel podle nějaké legitimace, mne zajímá, kdo se cítí být mladým budovatelem, kdo je přesvědčeným marxistou a budovatelem. To zjistíme snadno.

Petr nechal rozdat hlasovací lístky a ke svému úžasu obdrželi v tomto hlasovacím referendu lístky také hosté. Výsledek nemohl být jiný, než žalostný. Pouze přítomnost hostů vysvětlovala existenci čtyř přesvědčených mladých marxistů.

- To je špatné, zakabonil se Petr a vytáhl od stolku vlasatého Muliče. Ostatním dal za úkol aby vykřikovali proč právě Mulič, tento ukázkový sabat, je nebo není mladým budovatelem Věže. Šlo mu o třídění podstatných závad a námitek od nepodstatných. Před očima moralistů byl Mulič obviněn z pobuřujícího zjevu, ze špatného školního prospěchu, z absentérství a dokonce z jakéhosi děvkaření.

- Jó, tak on není plnohodnotný budovatel?! Rozčílil se Petr. – Protože špatně vypadá co? Protože má pindoura v kalhotách co? Ale on přece dělá v panelárně, strká tam dráty do betonu a ty panely pak jdou rovnou na výstavbu horních pater Věže. On také buduje Věž! Ať se nám to líbí nebo ne, on JE budovatel!

- Vždyť ten Marx žádnou věž nebudoval? Projevil se nečekaně a mimo plán Friml.

- Soudruh Marx položil základy společnosti, která jediné je schopna budovat nejvyšší věž! Nevydržel sám Dopita, načež Friml uraženě zahuhlal, že ten Marx taky vypadal jako opice a od Muliče se zjevem příliš nelišil.

Petr rychle uchopil otěže večera a naznačené téma zamluvil, tím, že provedl částečný závěr. Řekl, že vzhled asi skutečně nebude pro budování tak podstatný, jak si někteří soudruzi myslí. Morálka již bude pro budování zřejmě podstatnějším faktorem, protože nemorální společnost má destruktivní a nikoliv konstruktivní charakter a tudíž nemá šanci cokoliv trvalého vybudovat, kromě popravišť a koncentráků.

- Blíží se závěr večírku, přešel Petr opět do pouťového slangu. – Dovolte, abych vám něco přečetl. A pozorně poslouchejte.

Petr slavnostně povstal.

- Představte si, že nějaký nespokojenec, nějaký živel nepřátelský našemu budování, tu rozšiřuje ilegální tiskoviny. Přečtu vám leták, který jsem zachytil.

Na lavici hospitační komise zavládlo zděšení. Ředitel Dopita zastavil soudruha Macešku tím, že ho chytil za rukáv, aby nevyskočil a nezasáhl předčasně. Dopita vycítil svou velkou šanci zbavit se Černého Petra definitivně a se vsí parádou.

Petrův zmuchlaný strojopis na průklepovém papíře vypadal doopravdy jako nefalšovaný pamflet. Dokonce bylo vidět utrhané růžky a stopy lepidla. V textu se pravilo cosi o odcizování dělníka současné společnosti, odcizování člověka jeho práci a smyslu té práce, o degradaci práce v otročení, o tom, jak je dnes dělník vykořeněn ze smyslu své činnosti, že dávno ve své práci nebytuje a cítí se již být sám sebou pouze v pudem

ovládaných činnostech jako je sex. Jinými slovy, tvrdilo se, že dělník již pouze vyměšuje, jí, spí a dře, klesá na úroveň pouhého zvířete a to je tak asi všechno.

- Nu, dočetl Petr. – Tahle věc je vážným slovem do pranice, protože vy všichni jste dělníci. Já od vás chci slyšet jen jediné. Souhlasíte s tímto přečteným textem? Neodpovídejte hned! Zvažujte, jakou děláte práci, jakou práci budete pravděpodobně dělat celý život, až do penze. Platí ten pamflet pro vás, dělníci? Popisují se tady vaše skutečné pocity a vztahy k práci, nebo ten pamflet lže, a my svoji práci děláme s radostí a s uspokojením budujeme Věž nemající na světě obdoby. Chci vědět: Děláš, dělníku, s pocitem užitečnosti a uspokojení, nebo jen dřeš jako otrok a připadáš si zbytečný?!

Okamžitě se strhla bouře hlasů, většinou vyjadřujících odpor k práci. Pro spravedlnost je třeba doznat, že některé hlasy s pamfletem nesouhlasily. Většina však jednoznačně ano.

Teprve nyní Dopita vyskočil.

- Tohle jsi, soudruhu, přehnal. Ty manipuluješ dělnickou třídu proti budovatelské straně, rozeštváš budovatelský dorost pomocí protistátních pamfletů a tím jsi....

- Kdepak já, usmál se zářivě Petr. – To nerozeštvávám já, ale to sám Karel Marx, soudruhu řediteli.

Dopita strnul s prstem vztaženým k odsouzení. Petr mu podal pamflet.

- Kdybyste mne nechal dokončit scénář besedy, dozvěděl byste se, že jsem vás všechny tak trochu podvedl. Ten protistátní pamflet není pamfletem. Myslíte, že bych si mohl dovolit tady předčítat protistátní leták?

Petr uchopil a zdvihl nad hlavu čítanku marxleninské filosofie.

- Úryvek, který jste slyšeli napsal sám Karel Marx v Ekonomicko-politických rukopisech v roce 1844! Popsal v něm poměry a pocity dělníka, jak je vnímal ve své době! A tři čtvrtiny z vás, jak tady sedíte, se hlásíte, jako by totéž, co klasik říká o prohnilé kapitalistické společnosti, platilo o vzkvétajícím budovatelském zřízení!

Dopita s Maceškou měli rázem orosená čela zatímco anonymní soudruh hleděl přísně, leč tupě před sebe. Všem docházelo, že Petr se chyby nedopustil, ale oni, budovatelé, nerozpoznali úryvek z Marxova spisu. Ta blamáž! Kdyby se tohle někdo dozvěděl? Kdyby se rozkřiklo, že oni, zasloužilí budovatelé považovali Marxův spis za protistátní leták...?! A kdyby chtěli Petra popotahovat či stíhat, jistě by se to rozkřiklo...

- Závěr si musíte udělat každý sám, ukončil alibisticky Petr. – Každý se zamyslete nad svým vztahem k práci a nad tím jestli je váš vědecký světový názor skutečně názorem hodným mladého budovatele Věže. Konec! Tečka! Večerka za půl hodiny, děkuji za účast.

Budulínek ještě vstal a nabádal učedníky, aby se skutečně zamysleli nad tím, co tady soudruh vychovatel říká. Zároveň poděkoval jménem hospitační komise za podnětný a zajímavý večer.

- Riskuješ, vole! Sykl k Petrovi.

Na odchodu nakukoval ředitel do pokojů a cosi tam soudruhům ukazoval. Hledal ventil pro svůj téměř neovladatelný vztek. Petr skupinku v pozadí uctivě následoval.

- A co je tohle, soudruhu vychovateli? Ukázal na velkou prázdnou plochu nástěnky, celou potaženou ohnivě rudou tapetou. Na celé nástěnce nebylo vůbec nic, ani fotografie, ani písmenko, ani článeček, jen v rohu provokovala čerstvě natržená tapeta.

- To má být nějaký pokus o povinnou nástěnku k VŘSR? Vztekal se Dopita. – Copak vy ještě nemáte dodělanou nástěnku o bolševické revoluci? Soutěž je v plném proudu. Chcete snad připravit naše učiliště o cenné cihly? Vždyť máme konec listopadu a vy...

- Ale to JE nástěnka k VŘSR, přiznal udiveně Petr. – Je to avantgardní pojetí, ale tohle JE hotová nástěnka.

- Tohle, zašklebil se Dopita, který konečně našel svůj ventil a dal průchod přetlaku uvnitř své uražené

psýchy. – To si děláte srandu, nebo jste to myslel vážně?

- Jistě, že to myslím vážně, vysvětloval Petr, čím dále udivenějším tónem. – Nástěnka je zaměřena na niterné pochopení oblasti revolučního procesu, jak pramení a jak vzniká. Revoluce je šok a efekt nástěnky je založen na odrazu revolučních procesů v psychickém prožitku jednotlivce. Prožívaný šok se transformuje do...

- Dost! Zařval Dopita jako raněný tur a celá chodba ztuhla. – Nechte laskavě těch blbostí! Kecání, to by vám šlo. Jakživ jsem neviděl takovou drzost, okecávat prázdnou nástěnku. Navíc to ani nemáte důkladně potažené. To jste celý vy... vy... vy zakroutil hlavou v marné snaze najít dost zraňující a údernou urážku. Pak v něm ale vztek vybuchl naplno. Vystřelil rukou, chňapl cíp roztrženého přebalu a šikmo, přes celou nástěnku, rudou tapetu strhl.

- Než takovou fušeřinu, raději, vy experim...

Okamžitě se všichni přestali šklebit. Dopita jakoby dostal pěstí. Lekl se a odskočil tak prudce, že málem převrhl stolec služby. Ztuhl, pak se pohnul a bříšky dvou prstů si znovu nevěřicně sáhl na lesklou plochu ve které se zrcadlila nejprve divoce vzteklá a nyní již vyděšená tvář funkcionáře, který pochopil, že jsou věci, před nimiž ho neochrání ani vlastní režim. Trvalo mu chvíli než si uvědomil, že je to jeho vlastní tvář, že rudá natržená tapeta byla opět jen pastí zakrývající velké zrcadlo. Z chodby se ozval smích.

- Vidíte, poučil Petr soudruhy naprosto suverénním a vyrovnaným hlasem, - to je právě ten niterný prožitek revoluce!